

1724.

1. Anhalt, Johannes Casparus : Dissertationis inaug. medicae,
de febre casum variorem febri quartanae duplicis
cum hemitermia feliciter curatae
2. Beckin, Joh. Andreas : De captis victimis
3. Nislimus, Georgus Fridericus : De bonitate hypothecae
sanctae in bonis tutoris et haeredes pupilli
4. Ritzner, Jo. Georgus : De cetero juris raso.
5. ^{8.9.} Hildbrandt, Haurois : De jure civium originarium
Vom Recht derer Einheimischen oder Eingebornen.
6. Hildbrandt, Haurois : De legitimis praedictorum spectat
Vom Ninkel - Reine oder Ranges. Recht.
7. Kaelen, Jo. David : De scaltris sive pactis gentium
archaeorum vetustissimis
8. Marcus, Guofried : De procuratore Caesaris
9. Marcus, Guofried : De sectis Sabianorum et
Peregrinorum de jure civit.

10. Mel, Franciscus Petrus: *Dissertatio in ungu. recens,
nisi saccharo praestantius*
11. Menfuelle, Joh. Christophorus: *De ratificatione uocis
ex tacto consona inducta.*
12. Schwanzius, Christianus Gollitzer: *De antiquo numeri
senarii nota seu quor dicta.*
13. Selig, Francus Christianus: *De medicinali unguentaria
recentioris praestantia*

na,

oel 19

eri

arial

Vol. xxiv. n. 17.

2 30.

DE 1724, 2a

VIDIMVS

SIVE

COPIIS VIDIMATIS

Don

Vidimirten Urkunden und Abschriften

SVB PRAESIDIO

DN. JOH. JODOCI BECKII, J. V. D.
ILLVSTRISS. COMITVM AB HOHENLOH-
NEVENSTEIN ET GIECH CONSILIARII,
JVRIVM PROFESSORIS PVBL.
EXTRAORDINARII ETC.

AD D. II. DECEMBER. MDCCXXIV.

H. L. Q. C.

DISPVTABIT

CAROLVS CHRISTOPH. STOCKMARVS,
KOENIGST. SOLISBAC. PALAT.

ALTORFII NORICORVM

LITERIS MAGNI DANIELIS MEYERI.

67.
ILLVSTRI ATQVE GENEROSISSIMO
DOMINO,
DOMINO JOHANNI
CHRISTOPHORO
TEZELIO,

A KIRCHENSITTENBACH, IN VORRA
ET ARTELSHOFEN,

PERILLVSTRIS S. R. I. LIBERAE
REIPVBL. NORIMBERGENSIS
SENATORI CONSVLARI GRAVIS-
SIMO, PROVINCIARVM PRAESVLI
ET RECTORI EMINENTISSIMO,
ETC. ETC.

*DOMINO SVO GRATIOSO,
MECAENATI OPTIMO MAXIMO*

VITAM ET FELICITATEM
RELIGIOSISSIME PRECATVR,

ET

EXERCITATIONEM HANC ACADEMICAM
IN DEVOTISSIMAE MENTIS ARGVMENTVM
EA QVA PAR EST SVBMISSIONE

D. D. D.

C. C. STOCKMAR.

§. I.

VIDIMVS est Copia Instrumenti a Notario vel Vidimus, quid?

Judice, aliave persona publica & fide digna cum Originali collata, eique verbotenus consona deprehensa. Ratio hujus denominationis est, Ratio hujus denominationis. quod olim Collatores hujusmodi Copiae subscribere soliti fuerint: *Vidimus*. Betold *thesaur. pract. voc. Abschrift*. Blum. *process. Camer. tit. 63. n. 36*.

Communiter quoque *vidimata Copia* dicitur, vel secundum nonnullos, *fidimata*, ac si *afide*, quam facit, deduceretur; sed minus recte, item *authentisata*, & in Camera Imperiali *auscultata*, quæ scilicet per lectionem collata; nam *Copia vidimata* ab *auscultata* in effectu non differt, sed solum quoad modum exemplificationis, quia in *auscultatione* alter prælegit, alter *auscultat*, in *vidimata* autem unus utrumque, & Copiam factam & Originale, perlegit. Ludov. in *us. pract. distinct. jurid. part. 2. tit. de fid. instrument. dist. 6*. Germanice appellatur, eine beglaubte Abschrift, vidimirte Abschrift, vidimirte Copey.

§. II.

Licet vero unicuique privato Copiam ex Originali transferre integrum sit; *Vidimus* tamen non omnes promiscue, sed certa tantum personæ *conficere* valent. Tales sunt 1.) *Principes & Status Imperii*, idque vi superioritatis territorialis competentis, *Krafft Landsfürstl. oder hoher Lands Obriegkeit*. Idem etiam dicendum de *Nobilibus Imperii immediatis*, quia & hi in ut & Nobiles Castris, Imp. immediati.

Castris, territorii & districtibus suis, perinde ut alii Status Imperii, Superioritate territoriali gaudent. Stryk. *tr. de success. ab intest. dissert. 5. cap. 1. §. 14. seq.* Lauterb. *de Condom. territ. cap. 5. thes. 18. seq.* Ertel. *Observat. Equestr. part. 1. obs. 7. ibique allegat. Dd. 2.)* quilibet Magistratus seu Judex ordinarius, sive sit

2.) quilibet Magistratus & Judex ordinarius.

Ecclesiasticus sive Secularis, ita tamen, ut in terris Ecclesiæ Vidimatio fieri possit coram Ecclesiastico, non solum inter Clericos, sed & inter laicos, non solum pro rebus Ecclesiasticis, sed etiam mere temporalibus; in terris Imperii vero illa peragatur quoad Ecclesiastica, coram Ecclesiastico, quoad mere temporalia vero coram seculari Judge. Meichner. *tom. 2. decis. Cameral. lib. 2. decis. 4. num. 98. seq.* In Camera Imperiali vidimatio fit vel in

Et in Camera Imp. Cancellaria

Cancellaria per Præfectum Cancellariæ, qui negotiorum in Cancellaria Augustissimi hujus Dicafterii expediendorum administrationi præest, & constituitur ab Electore Moguntino, tanquam Archi-Cancellario per Germaniam, vid. *Recess. Imp. de A. 1530. §. 6. ob auct. 91. junct. Concept. renovat. Ordin. Camer. part. 1. tit. 39. pr. & §. 1.* vel etiam in

vel Lectoria.

Lectoria per Lectores, qui sunt personæ in Judicio Cam. in ejusdem judicii Actis custodiendis complendisque præcipue occupatæ. Blum. *proc. Cam. tit. 63. n. 39.*

3.) Commissarii si Commissio ad transumenda Instrumenta decreta.

3.) Commissarii, si sc. specialiter ad transumenda Instrumenta sint deputati, cap. fin. X. de fid. instrument. ibi: *vel delegata ab eo specialiter.* Böhmer. *J. Eccles. lib. 2. tit. 22. §. 7.* quæ delegatio de jure Constitutionum Imperii, vocari consuevit *Commissio in optima & meliori forma.* *Recess. Deputat. Imp. de A. 1600. §. wir erklären auch. 128. in verb. wann Commissiones ausgebracht,* potestas transumendi nicht in communi, sondern allein meliori forma zu verstehen seyn soll. *Gail. 1. obs. 94. num. 1. & obs. 96. num. 2.* Blum. *proc. Camer. tit. 73. num. 38.* Rutger. *Ruland. de Commissar. part. 2. lib. 5. cap. 15. num. 14.* Si vero *Commissio in communi tantum forma*, sc. ad recipiendum & examinandum testes, decreta, Comissario potestas vidimandi & transumendi Documenta, non competit, etiamsi Documentum faciat ad causam,

Secus si in forma communi.

fam, ad quam est delegatus, Rutger. Ruland. *de Commissar. & Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 15. num. 13.* Textor. *prax. judic. part. 1. cap. 9. num. 46. seq.* Mart. *Digest. noviss. tom. 1. tit. Exemplum. cap. 2.* quia Commissiones sunt stricti juris strictæque Interpretationis, & mandato æquiparantur, cujus limites ad unguem observandi, §. 8. *Inst. de mandat.* adeo, ut id, quod ultra ea, quæ commissa sunt, gestum est, nullo vigore gaudere queat, ob defectum jurisdictionis delegatæ, cap. 22. *X. de rescript. cap. 32. & 40. X. de offic. & potest. judic. deleg. num. 91.* Böhmer. *J. Eccles. lib. 1. tit. 29. §. 35.* Et ex hoc principio, cum Serenissimus *Dux Vinarie* Examen testium commississet alicui, & Commissarius transfussisset Instrumenta causæ, a *Facultate Altdorfina* responsum fuisse, illa transfumta non probare, ne quidem in summario Processu, ex defectu potestatis in Vidimantè, refert Textor. *prax. Judic. part. 1. cap. 9. num. 47.*

Præjudic.

§. III.

Non minus 4.) *Notarii* de rebus gestis perpetuæ memoria gratia, Instrumenta & Copias vidimatas conficere possunt, sive a Pontifice, sive ab Imperatore, sive a Comitibus Palatinis, sive a Principe & statu Imperii fuerint creati, Stryk. *Cautel. Contract. sect. 2. cap. 7. §. 14.* Petr. Muller. *dissert. de Art. Notariat. thes. 11.* cum hoc tamen discrimine, ut a Principe vel Statu quodam Imperij creatis, in territorio tantum constituentis, non vero in aliis locis exteris, propter defectum autoritatis creantis, arg. *l. fin. ff. de jurisdic. rel.* reliquis vero ubivis terrarum, officium suum exercere fas sit. Petr. Gilken. *de præscript. part. 2. membr. 1. cap. 7. num. 79.* Brinkmann. *de Notar. eorumque offic. cap. 2. post. 8. quæst. 6.* Rennemann. *Jurisprud. Rom. Germ. tit. de judic. disput. 8. §. 32.* Cum enim Notariorum fides autoritate constituentis nitatur, non possunt majorem habere autoritatem quam Dominus, qui eos constituit, *l. 54. ff. de R. I. cap. Romana. 1. de for. compet. in 6. to Panormitan. ad cap. pen. X. de fid. instrument.* Ceterum non licet Notario confessionem

4.) Notarii, a quocunque etiam fuerint creati.

quid discriminis subit inter Notarios a Pontifice, Imperatore & a statu Imperii creatos?

An Notarius vidimacionem alteri committere possit?

An Doctores Juris Instrumenta & Vidimus conficere possint?

quod rectius negatur.

tionem Copia alteri committere, sicque per alium Vidimacionem peragere, per *l. 17. Cod. de fid. instrument.* cum enim testimonium illius actus, quem propriis cognovit sensibus, exhibere vult, minime id per alterius opem & cognitionem peragere valet, Covarruv. *in pract. quest. cap. 21. num. 1.* Sed hic non inconcinne quaritur: *an Doctores Juris, qua tales, Instrumenta publica, consequenter etiam Copiam vidimacionem conficiendi, facultatem habeant?* Equidem Berlichius *part. 1. conclus. 43. num. 50. & part. 1. decis. 27. contendit*, non quidem teneri Doctores Juris Instrumenta conficere, interim tamen ab ipsis confecta, firmiter valere, plenamque mereri fidem, perinde ac si a Notariis legitime creatis confecta essent; ratio & fundamentum hujus decisionis est, quod Doctores sint personæ publicæ & juratæ; tales autem instrumenta publica conficiendi Jus habere. Sed huic recte dicam scribit Carpzovius *lib. 6. resp. 18. num. 12. seqq.* siquidem ad formam essentialem Instrumenti publici non autoritate judiciali, nec testibus muniti, requiritur, ut a Notario publico conficiatur, *l. 32. Cod. de Episcop. & Cleric. Recept. Imp. de A. 1512. Gail. 2. obs. 71.* Atqui Doctor Juris, qua talis, Notarius non est; Ergo nec Instrumentum ab eo confectum publicam fidem & autoritatem meretur. Et licet negari nequeat, Dd. esse personas publicas & juratas, hoc tamen non est sufficiens, sed insimul requiritur, ut ejusmodi personæ autoritate publica specialiter ad confectonem Instrumentorum sint ordinatæ ac confirmatæ, quod tamen de Doctoribus Juris, qua talibus, dici nequit; Notarii contra, specialiter acceperunt illam potestatem ab Imperatoribus & Comitibus Palatinis, & propterea speciale tenentur præstare jumentum. add. Carpzov. *process. Jur. Sax. tit. 2. art. 3. num. 71. seqq. Ziegler. de jurib. Majestat. lib. 1. cap. 26. thes. 10.*

§. IV.

§.) Comites Palatini, quibus Vidimus conficiendi potestas specialiter concessa.

Porro Vidimus conficiendi potestate gaudent §.) *Comites Palatini, quibus hoc specialiter concessum.* Bene enim meritis Comitibus, & quorum fides est perspecta, inter cetera & hoc privilegium

legium in singulare quandoque conceditur, ut ex quovis Instrumento, transumpta & Vidimus possint conficere, ita, ut pari habeantur pretio, ac si a Civitatibus, Vniversitatibus, Principibus Comitibus, aut aliis personis illustribus essent confecta. Tale privilegium indultum B. SAMVELI STRYKIO, prouti de se testatur in *Caut. Contract.* sect. 2. cap. 7. §. 16. Verba Diplomati inserta hujus sunt tenoris:

Zu dem thun und geben wir auch offtegedachten S. S. diese besondere Gnad und Freyheit/ das er von allerhand privilegien und Freyheiten/ Urkunden/ Briefen und Schrifften/ wie die Namen haben mögen/ da er von jemand derselben ersucht würde/ ein oder mehr transumpt machen/ dieselbe vidimiren/ und unter seinen aufgedruckten oder anhangenden Innsiegel avhenthalfen solle und möge/ welchen transumpten und Vidimussen auch allenthalben/ inn- und aussershalb Gerichts/ vollkommener Glaube gegeben werden soll/ allermassen/ als ob sie von einem Fürsten/ Prälaten/ oder andern Stand des Reichs Land oder Stadt-Gericht/ vidimirt und avhenthalfert wären. Idem privilegium obtinuit Dominus CHRISTOPHRVS DE BERGER, ceu videre licet ex *Diplomate Caesareo ad calcem Decisionum summi Provocationum Senatus Electoralis Saxonici* subjecto, §. Zu dem.

ubi haec leguntur verba: Zu dem thun und geben wir auch ihme Christoph Heinrich/ Edlen Herrn von Berger/ diese besondere Gnad und Freyheit/ das er von allerhand Freyheiten/ Instrumenten/ Urkunden/ Briefen und Schrifften/ wie die Namen haben mögen/ da er von jemanden derselben ersucht würde/ ein oder mehr Abschrift machen/ dieselbe bezeichnen/ beglaubigen/ und unter seinem aufgedruckten und anhangenden Innsiegel bekräftigt und rechtfertigen solle/ und möge/ welchen Uebernahm- und Beglaubigungen/ auch allenthalben/ inn- und aussershalb Gerichts/ vollkommener Glaube gegeben werden solle/ allermassen als ob sie von Fürsten/ Prälaten/ oder andern Stand des Reichs Land- und Stadt-Gericht beglaubiget/ rechtfertiget und bekräftiget wären. Similiter Copias Vidimatas conficere possunt 6.) *Privati, quibus a superiore hoc concessum.* Besold. thes. 6.) Privati, quibus a superiore hoc concessum.

7.) *si Notarius deficiat, tres Viri honesti & fide digni,* Copiam subscribentes, l. 11. in fin. Cod. qui & 7.) tres Viri honesti & omnino exceptione manitor in *Camer. extrah. lib. 2. cap. 48. num. 16.* §. V. joren.

§. V.

De quibus Instrumentis Vidimus confici possint?

Notarius propria sua Instrumenta vidimare nequit.

Vidimus conficere licet de omnibus Instrumentis, cujus-
cunque sint generis, cum omnis scriptura faciens ad Instructio-
nem alicujus cause, possit exemplari, prouti loquitur Felin. *in cap.*
ult. X. de fid. instrum. num. 1. Notarius tamen ea Instrumenta, quæ
semetipsum concernunt, vidimare nequit, quia transsumtum ut
probet, debet transferri a Notario non suspecto, cum Notarius
non possit in causa propria fungi officio publico, sed scriptura ejus
pro privata hoc in casu reputetur, quæ quidem contra eundem,
sed non pro scribente probat, *l. 5. & 6. cum seq. Cod. de probat.*
ibique Dd. Hieron. Treutler. conf. 92. num. 7. seq.

§. VI.

Copie vidimate
solenniter con-
fectæ plene pro-
bant.

Copie sive a Judice, sive a Commissario, sive a Notario,
sive a Comite Palatino, aliave supra adducta persona vidimate, si
si suis gaudeant legalibus requisitis, nunc indicandis, plenam
faciunt fidem, eandemque habent vim & autoritatem, ac ipsa
Originalia, *cap. fin. X. de fid. Instrument. ibique Dd. Horn. con-*
sultat. & resp. class. 16. resp. 25. pag. 1279. b.) Molin. ad consue-
tud. Paris. tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 37. Stryk. in Caut. Contract.
sect. 2. cap. 7. §. 15. & 16. & in diss. de instrum. amiss. cap.

In Vidimatione
judiciali requiri-
tur.

1.) ut transsum-
tio a Judice de-
mandetur.

3. §. 5. & 6. Et quidem in Vidimatione a Judice instituenda,
sequentia sunt observanda, 1.) ut transsumtio a Magistratu vel Ju-
dice demandetur, *cap. fin. X. de fid. Instrum. Mynf. 6. Obs. 73.*
num. 4. Böhmer. J. Eccles. Protest. lib. 2. tit. 22. §. 5. transsum-
tio enim a solo Actuuario Judicii, sine mandato Judicis facta, nil
quicquam probat. *Meichsner. tom. 1. lib. 1. decis. 3. num. 6. Blum.*
process. Cam. tit. 63. num. 38. circa fin. Sed hic disquiritur: Cujus
Judicis autoritas requiratur, utrum ejus, cui pars producens est
subjecta, an vero illius, coram quo causa principalis ventilanda?
Socinus *ad cap. cum sit generale 8. X. de for. compet.* tenet, Exem-
plationem Instrumenti fieri posse coram proprio judice ipsius pe-
tentis, non autem præcise necessum esse, eandem petere a Judi-
ce, ad quem causa principalis spectat, eumque sequitur Gilhausen.

Cujus Judicis au-
toritas requira-
tur?

in arb. judic. cap. 1. part. 2. §. fin. num. 8. Alii autem statuunt, judicem controversiæ futuræ hoc in casu esse competentem, quæ sententia sicuti verior, ita & tutior, per. l. Consul Devalia 23. Cod. de testam. l. 18. Cod. de fid. instrument. cap. accepimus 4. X. cod. Coler. ad cap. 8. X. de for. compet. num. 7. Rutger. Ruland. tr. de Commissar. & Commiss part. 2. lib. 5. cap. 15. num. 11. 2.) ut committatur tabellioni, sive Notario publico, cap. fin. X. de fid. instrument. 2.) ut committatur Notario.

Non enim sufficere putant Interpretes, nudam sive simplicem Judicis autoritatem, sed requirunt insuper, ut peragat transfusionem per Notarium, Panormitan. ad cap. ult. X. de fid. instrument. num. 2. Si vero eo in loco, ubi Vidimatio faciendâ, Notarij Copia haberi nequeat, judicem Exemplificationem alteri personæ honestæ demandare posse dicunt, ne ob defectum Exempli probatio postmodum deficiat, atque sic falsitas veritati præjudicet, aut iniquitas prævaleat æquitati, per cap. 11. X. de probat. Mart. Digest. noviss. tom. 1. tit. Exemplum. cap. 2. Gratian. disceptat. forens. cap. 736. num. 34. Hodie tamen secundum cujuscunque judicij stilum, Vidimatio fit vel a Notario, vel Actuario judicij jurato. Böhmer. J. Eccles. Protestant. lib. 2. tit. 22. §. 5. Brunnemann. process. Civil. cap. 19. num. 16. 3.) ut citentur omnes, quorum interest, & præmissis illi, contra quos fit transfusio. Mascard. de probat. vol. 2. concl. 712. num. 12. Brunnemann process. civil. cap. 19. num. 7. qui practicæ hujus textus hoc adscribit, Mynf. 6. Obs. 73. num. 19. Gonzalez. Fellez. ad cap. ult. X. de fid. instrument. num. 2. Textor. prax. judic. part. 1. cap. 9. num. 44. Ord. Visnar. part. 2. tit. 29. §. 1. verf. jenem soll keine vis. &c. nam hic actus descriptionis est instar Examinationis testium ad perpetuam rei memoriam, quæ sine rationabili causâ, & prævia adversarij Citatione, non conceditur, Engel. Colleg. Jur. Can. tit. de fid. instrument. §. 3. num. 49. Exinde fluit, quod Vidimus, omnibus licet aliis solennitatibus observatis, illis tantum præjudicet, qui ad Exemplificationem citati sunt, & si voluissent, contradicere potuissent, non vero aliis, cum actus judicialis autoritate judiciaria gestus, non exten-

B

datur

datur ad eos, qui non fuerunt in iudicio, nec eis noceat, l. 1. ff. de prescript. long. temp. l. 6 §. ff. de re iudicat. Ruland. tr. de Commissar. part. 2. lib. 5. cap. 24. Panormitan. ad cap. ult. X. de fid. instrum. num. 8. Böhmer. J. Eccles. lib. 2. tit. 22. §. 5. Molin. ad consuetud. Paris. tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 37. seqq.

S. VII.

Quid si citati
contumaciter
abfuerint?

Quod si citati contumaciter abfuerint, Vidimatio nihilominus perficienda, cum contumacia sit pro presentia, Auth. qui in provincia Cod. ubi de Crimin. ag. oportet. add. Ordinat. Vismar. part. 2. tit. 29. §. 2. verb. sondern zuvorhero ein terminus zu abermaliger producierung der Originalien angesetzt, darzu die Interessenten citirt werden, wann sie aber nicht erscheinen, als dann mit der Collationierung verfahren, das Transsumt gefertigt, und hinfüro eben so gültig als das Original geachtet werden. Nec erit audiendus contumax, si aliam collationem sumtibus producentis fieri velit, quippe quod frustraneum foret, nec supervacaneis sumtibus litigatores sunt onerandi, arg. l. 6. ff. de minorib. l. 14. in fin. ff. ut legat. vel fidei commiss. Si tamen suis sumtibus id fieri ad verfarius petat, nova Collatio non erit deneganda, l. 8. in fin. ff. de evict. Köppen. decis. 46. Heig part. 2. quest. 3. num. 17. 4.) ut Index Originalis probe inspiciat, annon vitio aliquo laboret?

ut causa cognitio accedat, & judex diligenter instrumentum Originale inspiciat, utrum in aliqua parte vitiatum sit? an suspicio falsi emergat? an sigilla sint integra? Böhmer. J. Eccles. lib. 2. tit. 22. §. 5. nam in Copiis autoritate Judicis vidimandis, inspectio Originalis ad ipsius iudicis pertinet officium, non vero Notarii, hinc debet dicere Notarius, quod Judex diligenter inspexerit, & nullo vitio reperto, sibi demandaverit, ut exemplaret, quamvis & illud non inutile esse videatur, si Notarius vel Actuarius de suo insimul sensu attestetur, quod sibi etiam videatur omni carere vitio Originale. Verum Practica sepiissime diversa, cum tabellio vel Actuarius, qui Instrumentum transsumit, tantummodo attestetur, quod ipse diligenter inspexerit, nullumque vitium repererit.

Panor-

Panormitan. *ad cap. ult. X. de fid. instrum. num. 2. in fin.* Wag-
nereck. *ad cap. fin. X. de fid. instrum.* Quid si vero vitio aliquo
visibili sive extrinseco Originale laboret, numme desistere debet Ju-
dex ab illius transsumptione? Videtur dicendum, ab integra trans-
sumptione ei superfedendum, quia visibilia vitia Instrumentorum,
ut cancellationes, rasuræ, inductiones, sigillorum turbationes, &
similia, instrumentorum vidimationem plane impediunt, ita, ut le-
gitime fieri nequeat, nisi vitium illud tollatur, & casu forsan
factum esse probetur per testes, vel alio modo. Panormit. *ad cap. fin.*
X. de fid. instrum. num. 3. Mynf. 6. *Obs. 73. num. 14.* cum
judex non possit sigillare Vidimus, vel transsumtum alicujus
scripturæ, nisi occultata testetur fide, se vidisse Originale non can-
cellatum, nec aliqua ex parte ruptum, *l. ult. Cod. de edict. D. Ha-*
drian tollend. Hinc communiter Dd. tradunt, quod si in Originali
reperiatur rasura vel interlinearis oblitteratio, & potissimum loco
suspecto, non debeat de eo fieri Vidimus, quia nec Originali
esset fides habenda, *d. l. fin. Covarruv. pract. quest. 21. num. 4.*
Menoch. *consil. 409. num. 43.* frustra enim fit transsumtio, quan-
do notorie eam non habere effectum Judex videt. Ast verius
nobis videtur, ejusmodi Documenta, quæ in sigillis, scriptura, aut
reliquis defectuosa reperiuntur, nihilominus esse vidimanda, ut
tamen hoc in casu, hi defectus in Vidimus exprimantur, quam
sententiam non tantummodo Praxis Camerae Imperialis, sed &
aliorum Judiciorum inferiorum tuetur, testante Ruland. *tr. de*
Commissar. & Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 29. n. 10. & 15. add. Gülche
sche und Bergische Ordnung de A. 1567. cap. 53. in fin. verb.
wo aber einige Brief und Siegel oder andere Schein zu vidimiren
vorbracht / welche an Siegeln / Schrift oder anders Mangel bekom-
men / so sollen dieselbige gleichwoln vidimirt werden / doch deßhalben
solchen Mangel in dem Vidimus mit zu vermelden / und anzuziehen.
Et hoc tunc maxime locum habet, si non notorie constet judici,
Instrumentum esse studio, & annullandæ fidei gratia cancellatum;
nam fortean pars potest probare, cancellationem vel rupturam

Quid si Origina-
le vitio aliquo
laboret, an
nihilominus
vidimandum?
Nonnulli hoc
negant.

Affirmativa ma-
gis nobis arridet,
& Praxi conferen-
tanea.

non animo perimendi Instrumentum, sed casu fortuito factam, aut dolo aduersarii, quo minus ipse eo uti possit. Felin. ad cap. 12. 13. & 14. X. de fid. instrum. Imo possent alia instrumenta ejusdem tenoris proferri, quæ cum his conferantur, licet alioquin nec per omnia perfecta probent, eodem modo per testes possent adjuvari, adeo, ut corrosum & corruptum in parte substantiali, hoc fulcro munitum, executionem sic mereatur; quid quod alia multa adhuc indicia accedere possent, quæ facerent valere Instrumentum cancellatum vel laceratum. Vincent. de Franchif. decis. Neapol. 485. num. 1. Rutger Ruland. de Commissar. d. cap. 29. num. 11. seq.

Quid si vitia sint intrinseca?

Quod si vitia sint invisibilia seu intrinseca, v. gr. si instrumentum Originale sit scriptum a falso Notario, aut excommunicato, aliave inhabilitate laborante, Exemplificatio quidem perficienda, sed nihilomius audiendus est contradicens, & annotanda illius contradictio, hujusve decisio in aliud tempus rejicienda, *Autb. si testis in fin. Cod. de testib. Nov. 90. cap. 6. Panormitan. ad cap. fin. X. de fid. instrument. num. 3. Mynf. 6. Obs. 73. num. 14.*

§. VIII.

ut Instrumentum fideliter de verbo ad verbum transformatur. Syllaba etiam minima attendi debet.

Interlineaturæ quoque & marginalia Instrumenti notanda.

Verba falsam latinatam præ se ferentia, non corrigenda, & quare?

5.) Requiritur, ut Instrumentum fideliter, non quoad substantiam vel sensum, sed de verbo ad verbum transformatur atque describatur, cum nullum sit verbum sine virtute operandi, nec hoc solum, sed ipse quoque literæ & punctuli literarum, quia quævis syllaba, etiam minima, debet aliquid in Instrumento operari, Guid. Pap. decis. 2. num. 2. Wehner. observat. præf. voc. schriftl. Urfunden. Rutger. Ruland. de Commissar. part. 2. lib. 5. cap. 36. num. 4. Stryk. dissert. de Instrument. amiss. cap. 3. §. 5. Notandæ porro ubique abbreviaturæ & cyphæ, prouti hæc in Originali conspiciuntur, imo non tantum illa scribenda, quæ in contextu sunt, sed etiam interlineaturæ, Apostille, & quæ in margine posita, etiam si aliquo modo contra textum pugnent, Mascard. concl. 712. Mynf. 6. O. 73. num. 4. seq. Ruland. cit. cap. 36. n. 7. Si inveniatur in Instrumento verba falsam latinatam præ se ferentia, ea non corrigenda, quia ex tali mala latinitate variæ oriuntur

riuntur suspiciones, quas Judicem pendere decet. Felin. *in cap. ad audientiam. X. de rescript. num. 1.* Myns. *consil. 68. n. 38.* Faber. *Cod. Sabaud. lib. 4. tit. 16. def. 4.* quod tunc maxime obtinet, quando alioquin is, qui consuevit illas conficere literas, erat vir doctus & eruditus, nam tunc falsa illa latinitas conjecturam facit, quod non scriptor ille, sed falsarius aliquis confecerit. Felin. *cit. loc. num. 4.* Menoch. *consil. 409. num. 38.* Ruland. *de Commissar. d. lib. 5. cap. 36. num. 9.* Hinc de *Jure Ca-* falsa latinitas
viciat rescripta.
nonico, rescripta Principum atque Pontificum pro falsis reputantur, quæ manifestum in constructione ac latinitate continent vitium, quod non credibile sit, vitium manifestum in correctum relictum fuisse, quod tot officialium lectioni & perlustrationi subiectum fuit, *cap. 11. X. de rescript. Engel. in Colleg. Jur. Can. tit. de rescript. num. 13.* Wesenb. *consil. 212. num. 58.* Faber. *Cod. Sabaud. lib. 4. tit. 16. def. 4. num. 14.* quod tamen secus, si non satis proprie, latine aut eleganter scripta sint, cum indignum videatur, *ut verba caelestis Oraculi sub regulis Donati restringantur*, censente ita Gregorio *in can. 10. dist. 38.* quod & Zacharias approbasse videtur *in can. 86. dist. 4. tr. de consecrat.* Engel. *cit. loc. num. 13.* Link. *ad Decretal. tit. de rescript. §. 5.*

§. IX.

Præterea consignandum, quo atramento Instrumentum sit Diversitas ma-
scriptum, an uno vel diverso; an recens scriptura in veteri char- nus, chartæ,
atramenti,
ta reperiat, an omnia folia una charta conscripta, an diversa, aliave diligen-
ter sunt no-
tanda?
an materia, in qua Instrumentum scriptum, membrana, an char-
ta & qualis sit, item an una eademque manu Instrumentum exa-
ratum; plurima enim ex his & similibus desumi posse argumenta,
in propatulo est; Rutger. Ruland. *de Commissar. & Commissionib.*
part. 3. lib. 5. cap. 29. num. 16. seqq. Hinc diversitas atramenti Diversitas atra-
menti fraudis
suspicionem
inducit.
fraudis suspicionem inducit, eum calami & atramenti mutatio au-
ferat scripturæ paritatem. *Novell. 73. proam.* Bornit. *de Instru-*
ment. part. 2. lib. 2. cap. 25. præsertim si diversitas hæc appareat
in parte suspecta; sic dies & annus diverso atramento scripti ar-
guunt

guunt præsumtionem falsitatis, Cephal. *consil.* 187. num. 17. Cravetta *consil.* 134. num. 27. Finkelthaus. *in append. Observat. præct.* 15. num. 4. Sic diversitas manus Instrumentum reddit suspectum, cap. cum venerabilis. X. de religios. domib. cap. inter dilectos. X. de fid. instrum. Ruland. de Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 29. num. 23. Porro ex diversitate chartarum, puta, si sint longiores, breviores, crassiores, latiores, strictiores, falsitas eruitur, Gloss. ad cap. inter dilectos. X. de fid. instrum. Stryk. *Cautel. Contract. sect. 1. cap. 6. §. 8.* quod obtinet quoque, si chartæ sint diversorum signorum. Menoch. lib. 5. *presumpt.* 20. num. 40. Mascard. de probat. *concl.* 740. num. 21. Stryk. *cit.* §. 8. circa fin. Sic multum quandoque interest, in qua materia vel in qua charta Instrumenta sint conscripta; Instrumenta enim Notariorum non aliter probant, nisi in membrana fuerint scripta, secundum *Ordinationem Maximiliani de A. 1512. §. item die Notarii sollen*, ibi: auf Pergament und nicht Papier. Textor. ad *Recess. Imp. de A. 1654. disput. 11. th. 49.* utur dicta *Ordinatio* quoad membranam, ita stricte hodie non observetur, Arnold. Reyger *in addit.* ad Mynf. 1. *Obs.* 80. Sic hodie in multis locis per modum pragmaticæ sanctionis constitutum, ut Contractus aliave negotia, sive judicialia, sive extrajudicialia, non aliter valeant, & actionis effectum producant, nisi in charta signata, auf Stempel Papier / fuerint conscripta. Stryk. *Cautel. Contract. sect. 1. cap. 6. §. 22. seq.* quemadmodum ita dispositum in ILLVSTRIS SENATVS NORIMBERGENSIS *Ordinatione de charta signata A. 1697. d. 2. Augst. promulgata. §. Auf daß aber. 7. in verb.* sollen nunmehr alle schriftliche Handlungen und Actus inter vivos & mortis causa, Memoria lia, Documenta und Urkunden, deren hieroben unterschiedlich Meldung geschehen, wann solche respective von dem Dato unferer A. 1690. den 28. Febr. publicirten, und vorjetzo den 2. Aug. diß 1697. Jahrs, verbesserten Papier-Stampfs-Ordnung an, aufgerichtet oder erzeugt worden, und auf obbedeuter massen/nicht gestämpfte Papier geschrieben sind, ipso jure für null, nichtig und

ut & diversitas manus.

nec non diversitas chartæ.

Scriptura in charta quandoque non probat.

In non nullis locis Contractus non aliter valent, nisi in charta signata fuerint conscripti.

und unbündig geachtet und gehalten, und darauf inn- und auß-
ser unsern Gerichten und Aemtern weder gesprochen noch Hülf
ertheilt werden. add. §. Leglich. 16. ibi: Wüdrigen Falls aber
bereits gemeldter Nullitäten und denen obgesetzten Straffen
unterworfen, und von keiner Verbindlichkeit und Kraft
seyn.

§. X.

Si integer Liber est transumendus, non tantum folia com-
pacta, sed etiam schedulae adiectae debent extrahi, Rutger. Ru-
land. *Tr. de Commissar. & Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 36. n. 8.*
Similiter si pars privilegii vel statuti vidimanda, praefatio sive in-
troitus, ut & rubrica semper describenda, & postmodum para-
graphus vel versiculus exinde desumptus, v. gr. *Extract aus der*
Stadt Nürnberg verneuerten Reformation de An. 1564. tit.
XXXIII. von Erbschafften der Eheleuth ohn Geschafft, Leg. I.
so das Weib stirbt vor dem Mann und absteigend Erben verläßt.
fol. 202. So Mann und Weib mit beweislichen Bedingen der
Heyrath-Gütter zusammen heyratheren, &c. &c. Maximi enim
ea res est momenti, & causa finalis ex eo cognoscitur, ac alia
sumuntur argumenta, declaraturque mens statuentis aut conce-
dentis, & subsequencia obscura quandoque explicantur, Mascard.
de probat. concl. 740. Rutger. Ruland. tr. de Commiss. part. 2. lib.
5. cap. 36. num. 1. seq. Non minus etiam 6.) requiritur, ut sigilla
accurate describantur, quem in finem exprimendum: 1.) *cujus*
coloris sit Cera; usitatum enim apud nos Germanos, ut aliqui
hinc exprimendum. 2.) *an cera sit*
an cera nova vel vetus sit, Scacc. tr. de judic. cap. 64. num. 13. 3.) *an*
3.) an cera illa integra, vel corrupta & cassata, vel ut in antiquis
fieri assolet, a muribus corrola, & in specie in qua parte rupta
extet? sigilla enim corrupta, quandoque parum probant, imo
nullam plane faciunt fidem. Theodor Höpping: tr. de jur. sigillor.
c. 14. n. 109. & 117. seqq. 4.) *an cera sit obscurata vel trita, ita ut id,*
quod impressum, clare videri non possit? 5.) an Cera vestigia
conglu-

*Schedula Libri
etiam extra-
hendi.
rubrica semper
describenda vel
introitus, et
pars tantum
vidimanda.*

6.) *requiritur, ut
sigilla accurate
describantur.
1.)* *cujus coloris
sit cera?
2.) an cera sit
vetus an nova?
3.) an Cera in-
tegra vel corru-
pta vel a muri-
bus corrola?
4.) an sit obscu-
rata vel trita?*

7.) an vestigia
conglutinationis
hahear?
6.) an figura
conspiciatur?
7.) an sigillum
Cerae intinctum
an charta Cerae
conjuncta?

8.) an sigillum
appenderit an
deciderit.
9.) cuius coloris
sit filum.

10.) sigilla per
pictorem de-
pingenda.

conglutinationis habeat? v. gr. si charta interior sigilli sit vetustissima, & per glutinum novæ chartæ connexum? 6.) an figura seu forma impressiois sese ostendat? 7.) an sigillum Cerae intinctum, an vero charta Cerae conjuncta, & in charta supra Ceram impressum; factum enim aliquando memorat Rutger. Ruland. *tr. de Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 30. num. 18.* in causa Herrn Christoph Herzogen zu Württemberg, contra Kaiserl. Fiscal, in causa exemptionis die Graffschafft Löwenstein betreffend, ubi documenta sigillo Electoris Palatini munita, recognoscenda proposita, recognoscentes vero confitebantur, esse quidem sigillum hujus Principis, verum se non vidisse suo tempore ita imprimi, sed nudæ Cerae, ideoque se dubitare. 8.) an sigillum appenderit, an vero deciderit? ubi simul attendendum, an vetus an novum sit, ut ita cognosci possit, an casu fortuito deciderit, nec ne. 9.) cuius coloris sit filum. quo Instrumentum perforatum, die Schmir, varia enim ex iis indicia colligi possunt; præsertim cum de insignibus, an unius sint familiae dubitatur; siquidem Experientia testatur, signantes plerumque uti iisdem coloribus in hisce filis holosericeis, quibus Insignia ipsorum constant. 10.) Tandem ipsa sigilla, ut eo certius atque melius de iis constet, post finem Copiæ vidimata, loco congruo ac consueto, per pictorem juratum delineanda, & quæ conformia esse videntur, circulo quoad circumferentiam metienda. conf. Rutger. Ruland. *tr. de Commissar. & Commission. part. 2. lib. 5. cap. 30. per. tot.* ubi pluribus hac de re, aliisve huc apprime facientibus disserit. add. Blum. *process. Camer. tit. 73. §. 40.* ubi ex Gylmann. *symphorem.* voc. *transumptio.* breviter & in Compendio, ea quæ in rite describendo sigillo observanda, hisce verbis exhibet: 1.) tenor nominaum scribi debet integraliter, 2.) wie es in dem Siegel beschaffen / ob sie ganz / verfehriten / zerbrochen / abgerissen / ob verihilia vestigia daran vorhanden gewesen / oder nicht. 3.) solle alleweg post finem Copiæ das Siegel abgerissen werden per pictorem juratum, mit vermelden / was das Wachs / Schnur / Pressel vor eine Gestalt habe. 4.) sollen auch die Siegel / so gleichförmig zu seyn vermeint werden / mit dem Circul abgerissen werden.

§. XI.

7.) Requiritur, ut iusta causa vidimandi adsit, sc. vetustatis Instrumenti, si Originale ob antiquitatem literarum deficere incipiat, *cap. ult. X. de fid. instrument. ibiq.* Gonzalez. Tellez. vel absentiae futuræ, vel periculi amissionis, quia Originalia longius transmittenda, *Mynf. 6. O. 73. n. 16.* vel quia Instrumenta plura continent capitula, & non de toto Instrumento, sed de ejus saltem parte qua sio movetur, nam tunc totum quidem Instrumentum Judici exhibendum, non vero parti adversæ, cui saltem Copia extracta istius capituli sive partis, quæ ad causam facit, communicanda, per *L. 10. §. 2. ff. de edend. cap. 5. X. de fid. instrument. ne plura litigia occasione totius Instrumenti exhibiti oriantur. Gail. 1. Obs. 106. num. 10. Petr. Frider. Mindan. de process. & mandat. in Cam. extrab. lib. 2. cap. 48. num. 18. Brunnemann process. Civil. cap. 19. n. 6. Link. Consil. Altdorf. 92. num. 11. add. Ruland. tr. de Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 33. ubi solide tradit, quando productio partis Instrumenti, sive Copia ejusdem partis, ad probandum sufficiat. 8.) requiritur, ut Vidimatio fiat ad petitionem eorum, quorum interest, *cap. ult. X. de fid. instrum. ibiq.* Felin. & Panormitan. 9.) ut transumptio peragatur regulariter in loco, ubi Instrumenta Originalia habentur, *Ruland. de Commissar. & Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 24. num. 28.* Denique secundum stylum & consuetudinem cujuscunque judicii, manu & sigillo suo attestari debet Judex, Copiam vidimatam de verbo ad verbum concordare cum Originali. *Besold. thes. Pract. voc. Abschrift.**

7.) requiritur, ut iusta causa ad sit Instrumentum vidimandi.

8.) ut Vidimatio fiat ad petitionem interestentium.
9.) in loco, ubi Originalia habentur.
10.) ut iudex manu & sigillo suo attestetur, Copiam concordare cum Originali.

§. XII.

Haftenus adducta requisita maxima ex parte approbata conspiciuntur in der Gültischen Reformation de A. 1567. tit. wie Vidimus und Transumpten ausgebracht werden sollen, cujus verba melioris illustrationis ergo heic apponere lubet: Wann einer glaubwürdig Vidimus oder Transumpt ausbringen wollt / soll er denjenigen / den solches betrifft / wie sich gebührt / beruffen lassen / um zu hören / und zu sehen / das begehre Vidimus und Transumpt mit Zustimmung

Requisita haftenus adducta diserte probat die Giltische Reformation.

stimmung einer benannten Zeit und Tags / nach Gelegenheit der Nähe und Ferne des Abwesenden / auszubringen. Wann das nur geschehen / auch die Original-Brief / Siegel oder ander fürbrachter Schein / an ihren Siegeln / Schriften und anders / ohne Mangel befunden / so mag das begehrt Vidimus oder Transfunt, es komme der erfordert oder nicht / mit Erkenntnis des Gerichts / als glaubwürdig und kräftig / erlangt und ausgebracht werden / welches auch darnach so viel Glaubens hat / als die rechte Originalia und Haupt-Brief; In *Statutis ab* ILLVSTRI REPUBLICA NORIMBERGENSI *conditis*, hac de re nihil quicquam certi determinatum

In statutis Noricis Judicis arbitrio relicto, qualem Vidimus mereri debeant fidem.

reperitur, sed Judicis arbitrio relinquitur, an & qualis Copiis Vidimatis attribui debeat fides. vid. Reformat. Noric. tit. VII. Leg. III. von Vidimus und Transfunt, ubi hæc occurrunt verba: Wann jemand einigerley Vidimus oder transfunt mit vortz hergehender Verkündigung seines Wiedertheils / oder aber unerfordert desselben / anderswo ausgebracht hätte / und zu seiner Verweisung gerichtlich fürlegen würde / das soll in seinem Behrt / und vorbehaltlich des andern Theils gebührender Einred / angenommen werden / und jedesmaln auf beeder Theile Vorbringen / in des Gerichts Mäßigung stehen / ob und wieviel denselben transfunt und vidimierten Urkunden zu glauben seye / und darauf / was Recht ist / erkannt und geurtheilt werden. Quod si tamen antea memorata requisita concurrant, quin Copiæ ejusmodi vidimate plenam & omnimodam in Foro Norico mereantur fidem, nulli dubitamus, statuta namque declarationem suam recipiunt ex Jure communi, cui in dubio sese conformasse censentur statuentes. Gail. 2. Obs. 33. num. 3. & 4. Mev. ad Jus Lubec. quest. prælim. 10. num. ult. Mascard. de general. statutor. interpret. concl. 2. num. 71. Harpprecht. consil. Tubing. 28. num. 46. seq.

§. XIII.

Commissarii eadem, que Judices, requisita in suis Vidimationibus observare necesse habent.

Eodem solennitates, que in Vidimationibus a Judice faciendis necessarias esse diximus, a Commissariis quoque adhibende, si illorum Vidimus plenam mereri debeant fidem. Non

Non minus etiam Comitibus Palatinis ut & Notariis publicis, ut & Comites ad plenam fidem atque autoritatem Copiis a se vidimatis conciliandam, ea quæ Judici in Exemplificatione attendenda sunt, veniunt observanda, ita sc. ut & ipsi partes, quarum interest, seu illos, contra quos aliquando Copia vidimata producenda, ad Exemplificationem evocent, Originalia diligenter inspiciant, de verbo ad verbum, cum iisdem notis, cyphris, & interlineaturis, uti hæc in Originali deprehenduntur, transfumant, sigilla & reliqua rite & accurate describant, Copiam cum Originali sedulo conferant, eandemque propriæ manus subscriptione, suoque sigillo confirment. Tusch. *pract. concl. lit. T. concl. 374.* Mund. a Rodach. *tr. de Comit. Palatin. cap. 3. num. 329.* Stryk. *Contract. sect. 2. cap. 7. §. 16.* & *in dissert. de Instrument. amicis. cap. 3. §. 6.*

Vt autem Notarius Signetum sive Symbolum Notariatus apponat, adeo præcisè non requiritur, sed privatum illius sigillum sufficit, quemadmodum etiam nullis opus habet testibus, cum hæc solennitates in Instrumentis solummodo publicis Originalibus, ab ipso conficiendis, attendendæ veniant. Carpzov. *lib. 3. resp. 85. num. 22.* Wildvogel. *dissert. de recognit. Document. cap. 3. §. 4.* Berger. *in Elect. process. execut. §. 25. pag. 33.* Ceterum notandum, quod in Camera Imperiali, Copiis à Notario vidimatis nulla attribuat fides, & quando illarum recognitio petitur, soleant a parte adversa rejici hisce formalibus: *weiln sie a simplicii Notario vidimirt, nicht zu recognosciren.* Blum. *process. Camer. tit. 63. num. 37. & tit. 39. num. 7.* Et hoc ita observari docet Blum. *d. tit. 63. num. 37.* etiamsi vidimatio a Notario immatriculato facta esset, quia immatriculatio Notariis præter potestatem insinuandi Processus Camerales, nihil quicquam ulterius tribuit. Imo licet Notarius Instrumentum conficeret, eique Copiam infereret, id quod dicitur esse Instrumentum Vidimus, eapropter tamen majorem fidem non acquireret: ut ut enim Notario in Instrumento aliquid asserenti plene credatur,

Palatini atque Notarii.

an appositio symboli Notariatus sit necessaria? an testibus opus?

In Camera Imp. copia a Notario vidimata nullam habeant fidem. etiamsi vidimatio a Notario immatriculato facta, aut Instrumento Copia inserta.

tamen regulariter Instrumenti alicujus tenor alteri Instrumento insertus, per hoc sine Originali non probat, nisi autoritate Judicis, parte adversa ad istud citata nihil opponente, insertus fuerit. Blum. *process. Cam. tit. 63. num. 38.* Imo nec admitti Exemplificationem, etiamsi per tres vel plures Notarios sit facta, refert & præjudiciis firmat Ruland *tr. de Commissar. & Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 15. num. 7. & cap. 26. num. 8.* add. Blum. *process. d. tit. 63. num. 38. circa fin.* Hinc cum aliquando cuidam fuisset injunctum, ut Vidimus alicujus privilegii in forma probante produceret, ille curavit istud transumi, & per tres Notarios subscribi, & sic produxit: sententia autem desuper lata 13. Junii 1589. hoc modo: in Sachen 2c. ist D. L. Wolf, dem jüngst vorgebrachten Vidimus ohnverhindert, die im Appellationß Libell angezogene privilegia nochmaln in glaubwürdiger Form vorzubringen, Zeit vier Monat, pro omni termino B. A. W. angefetzt 2c. cujus sententiæ intellectus fuit, ut privilegium exemplaretur autoritate Judicis ordinarii, qui in hac causa est Camera, cujus autoritate prædicta vidimatio fieret. Roding. *Pandect. Jur. Cameral. lib. 1. tit. 16. num. 13.* In *Judicio Imperiali Aulico*, Copiis Notariorum vidimatis pariter non creditur, etsi Instrumentis suis inseruerint, cum nec hic, perinde ut in Camera, aliæ Vidimationes fidem faciant, quam quæ a Statu Imperii, vel judice Ordinario, vel a Registratore Imperiali Aulico sunt confectæ, Autor. *Brevicul. Prax. Imperial. Aul. tit. 9. §. 8.*

§. XIV.

Cujusnam autoritatis sint Vidimus non citatis partibus facti? Distinguitur, Si produci potest Originale, nihil probat.

Hæc de Copiis solemniter ordinatis, earumque fide. Distingendum nunc, qualemne autoritatem habeant Vidimus, casu, quo solemnitates in antecedentibus CC. propositæ, plene non sunt observatæ, sed Citatio illorum, quorum interest, ommissa. Hic distingnendum, quæ producens Copiam vidimatam, sit requisitus de

de producendo Originali, quod potest exhibere, & non vult, & tunc, quamvis productus non alleget, se velle arguere Originale de falso, Copia nihil quicquam probat, nec etiam indicium facit propter suspicionem fraudis, contra producentem militantem, idque sive sit recens, sive antiqua, sive solennia enunciet, sive non, & qualiscunque sit. Bertrani. lib. 1. consil. 23. num. 77. Molin. ad. consuetud. Paris. tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 62. add. num. 40. modo tamen in eodem iudicio non fuerit approbata Limitat, per adversarium, sic enim non sufficeret allegare, producentem habere & occultare Originale, nisi argueretur de falso & praticaretur, l. fin. Cod. de fid. instrument. Molin. cit. tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 62. Aut non extat Originale, vel non est in facultate producentis istud exhibere, vel etiam de Originali producendo non non fuit requisitus, & secundum communem Doctorum sententiam, talis Copia vidimata per se, semiplenam facit probationem, ita, ut accedentibus aliis adminiculis, plena gaudere possit probatione, vel iis deficientibus, delationi iuramenti suppletorii, si producus sit persona honesta, causaque ad hoc iuramentum qualificata, iuste locus detur. Molin. cit. loc. num. 67. & 40. Cothmann. vol. 4. consil. 10. num. 27. Covarruv. pract. quest. 21. num. 5. Brunnemann. process. civil. cap. 19. num. 8. Textor. decif. Palat. 78. notab. 2. Stryk. Caut. Contract. sect. 2. cap. 7. §. 15. Engel. Colleg. Jur. Can. tit. de fid. instrum. §. 3. num. 50.

Si non potest, semiplene.

et accedibus aliis adminiculis, vel iuramento suppletorio, plene probat.

§. XV.

Sed hæc ita regulariter; dantur enim certi casus, in quibus ejusmodi Copia, partibus non citatis vidimata, plene & firmiter probant; utpote 1.) si summum periculum in mora, quo casu transfuntionem non citatis interessentibus, salvo jure absentium fieri posse, plurimi concludunt, Felin. ad cap. fin. X. de fid. instrument. num. 10. Gonzalez. Tellez. ad d. cap. fin. in comment. Brunnemann. process. Civil. cap. 9. num. 7. tempore enim neces-

Adducuntur casus quibus ejusmodi Copie vidimata plene probant.

1) est, si periculum in

sitatis,

fitatis, & ubi periculum est in mora, receditur a regulis juris communis. Rutger. Ruland. *tr. de Commissar. part. 2. lib. 5. cap. 24. num. 11.* Barbof. *the. locupletat. voc. necessitas. axiom. 20. 2.)* si Copia fiat per eundem tabellionem, qui Instrumentum Originale confecit, quia hæc scriptura exemplata in effectu est principalis & authentica, utpote cum in primo Originali non sit aliud, nec plures autoritatis & solennitatis, quam in isto novissimo, & sic eadem nititur autoritate, & perinde est, ac si duplex Originale factum esset. Mynf. *6. Observat. 74. num. 3.* Textor. *decis. Palat. 6. num. 1.* Mev. *part. 5. decis. 147. & part. 7. decis. 244. num. 3.* Molin. *ad consued. Paris. tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 41.* Notarium enim de eodem actu plura posse conficere Instrumenta, dubium nullum habet. Felin. *ad cap. fin. X. de fid. instrument. Mev. part. 5. decis. 147. num. 4.* Eadem vis etiam tribuitur Exemplo, quod non scripsit quidem idem Notarius, sed tantum subscripsit & subsignavit, quia paria sunt, totum scribere vel subscribere. Christin. *vol. 2. decis. 783. num. 6.* Covarruv. *pract. quest. 21. num. 3.* Mev. *part. 7. decis. 244. num. 4.* 3.) Si viceat consuetudo, ut absque ulla Citatione, Instrumentum vidimari possit, arg. *§. 9. Instit. de Jur. nat. gent. & Civil. Gratian. disceptat. forens. cap. 268. num. 13.* Gonzalez. Tellez. *ad cap. fin. X. de fid. instrument. circa fin.* cum nihil impediatur, quo minus Copiis vidimatis minus solenniter factis, ex generali alicujus loci consuetudine, vel statuto, plena attribui queat fides, Engel. *Colleg. Jur. Can. tit. de fid. instrumen. §. 3. num. 51.* 4.) Si agatur de innovandis privilegiis vel indultis in Curia Romana, cum transeant per multas manus, Felin. *ad cap. fin. X. de fid. Instrument. num. 7.* 5.) Si pars adversa Copia hac vidimata pro se fuerit usa. Mev. *part. 5. decis. 147. num. 8.* qua quisque enim pro se scriptura utitur, eandem contra se admittere tenetur, cum productio in iudicio & allegatio, tacitam Instrumenti contineat approbationem. Bartol. *in l. 1. Cod. de fid. instrument. Mev. cit. decis. 147. num. 8.* 6.) Si pacto

2) si Copia fiat per eundem tabellionem, qui Originale confecit.

art. saltem subscripsit & subsignavit.

3) si consuetudine vel statuto plena ejusmodi Copiis attribuitur fides.

4) si agatur de innovandis privilegiis in Curia Romana.
5) si pars Copia pro se fuerit usa.

facto fuerit conuertum, ut in casum amissionis Instrumentorum, si pacto fuerit conuen-
 Copia alicui vidimata plene credatur, v. gr. sollte auch diese tam, ut Copia
 Obligation oder Original, durch Raub, Krieg, Brand, oder vidimata plene
 sonst auf einige Weiß von Händen kommen, so soll einer videredatur.
 mürten Copen eben solche autorität executive agendi, Krafft dies
 sen ertheilt seyn, als wann die Originalia selbst producirt werden.
 Stryk. Cautel. Contract. sect. 1. cap. 6. §. 10. & in dissert. de
 amiss. instrument. cap. 3. §. 4. Hoc autem pactum non eo tendit,
 ut scriptura privata habeat vim publici Instrumenti, hoc enim
 in potestate partium non est, l. 8. ff. de Castren. pecul. sed
 ut plenam fidem inter pacifcentes saltem obtineat ex conventione,
 utpote quæ facultatem probandi extendere vel restringere potest.
 Mascard. de probat. concl. 1249. Carpov. part. 1. Const. 13. def.
 38. Petr. Heig. part. 2. quest. 3. num. 14. Sed quid si contra- quid si simplici-
 hentes simpliciter tantum dixerint, Copiæ alicui stari debere? ter dictum,
 daß ein Copen eben diese autorität haben soll, als daß Original Copiæ alicui
 Verba hæc de Copia vidimata esse intelligenda, nec aliam esse standum?
 Copiam admitti posse, cum semper incertum sit, an hæc revera sit
 Copia ex originali desumpta, tradit Stryk. Caut. Contract. sect. 2.
 cap. 7. §. 14. & Berger. in Elect. process. execut. §. 25.

§. XVI.

Non minus etiam plene probant Vidimus, partibus non vocatis,
 confecti 7.) si Copia esset antiqua & de facto & Instrumento 7) si Copia vi-
 antiquo; non enim hic sufficeret Originale esse vel fuisse anti- dimata esset
 quum, si Exemplum esset recens. Molin. ad consuetud. Paris. antiqua.
 tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 41. Richter. ad Auth. si quis in aliquo.
 Cod. de edend. num. 5. Brunnemann. process. Civil. cap. 19. num.
 10. B. Linek. Consil. Altdorf. 59. num. 2. Myns. 6. Obs. 76. num.
 2. Böhmer. J. Ecclesiast. lib. 2. tit. 22. §. 8. ubi elegans prajudi-
 cium. Ratio autem, cur ejusmodi Copiæ non omnibus solen-
 nitatibus instructæ, plene credatur, hæc est, quia antiqua causis
 difficil-

difficillimæ probationis annumerantur, sicque ob probandi difficultatem, etiam leviores probationes, nec non semiplenæ & conjecturæ, admittuntur, Menoch. *de arbitr. jud. quest. cas. 115.* Gail. 2. *O. 93. n. 18.* Ant. de Amato. *decis. 21. n. 30.* cum antiqua probari possint per famam & indicia, Pacian. *de probat. tit. 2. cap. 38. num. 40.* Freher. *de fama lib. 1. cap. 8. num. 7.* Accedit, quod Copia in materia probationis de antiquis, æquiparetur testimonio de auditu alieno; jam quia testes de auditu alieno deponentes in antiquis plene probare dicuntur, *cap. 47. X. de testib.* Dissert. Nost. *de probat. per testes de audit. alien. depon. cap. 3. §. 1.* etiam probare poterit ejusmodi Exemplum, Myns. *6. Obs. 75. num. 3.* Trentacinqu. *in resolut. jur. lib. 2. tit. de probat. resol. 5. num. 9.* cum antiquitas scripturæ fidem quandam concedit, Mascard. *de probat. concl. 188.* 8.) si agatur de imponendo arresto, tunc enim ad docendum debitum, quo debitor petenti arrestum devinctus dicitur, tales Copiæ vidimatae omnimodo sufficientiunt, Berger. *in Elect. disceptat. forens. tit. 51. Observat. 2. not. 4. p. 1704. seq.* eo, quod in arrestis imponendis, ut plurimum summum periculum sit in mora, ut interim, dum Creditor de Originali est sollicitus, cum alii prævenire, vel debitor aufugere, bonaque sua alibi transferre possit; at ubi periculum in mora est, nec temporis, nec loci, nec alterius solennitatis judiciariæ ratio haberi debet. Peck. *de jur. sistend. cap. 19. num. 10.* Moller. *lib. 3. semestr. cap. 44. num. 5.* Carpzov. *lib. 4. resp. 38. num. 7.* Berger. *cit. loc.* Hinc etiam Doctores communiter nudam quoque & simplicem instrumenti Copiam, eîne unvidimite *CV. pen.*, ad impetrandum arrestum admittunt, prouti pluribus deducunt Berlich. *part. 1. decis. 107. per tot.* Carpzov. *lib. 4. resp. 23. num. 22.* Wernher. *Observat. select. forens. vol. 6. Observ. 9. & Observat. 431.* 9.) in Processu ex L. diffamari, pro docenda diffamatio, neque enim exacta probatio, sed summaria tantum demonstratio hic requiritur. Berger. *in Elect. process. Provo-*

8) si agatur de imponendo arresto.

Etiam nudæ Copiæ sufficientiunt ad impositionem arresti.

9) si probanda diffamatio in Processu ex L. Diffamari.

Provocat. §. 27. & in Oeconom. Jur. lib. 4. tit. 32. not. 6. Wernher. select. Observ. forens. vol. 1. Obs. 228. num. 5. Ludov. in der Einleitung zum Civil. process. cap. 5. §. 11. 10.) in casu, quo ex Archivo aliquo Instrumenta sunt transumpta, cum in Archivo omnis præsumtio doli cesset; alii tamen contrarium statuunt, & citationem partium, ad effectum plene probandi requirunt, per Auth. si quis in aliquo. Cod. de testib. Rectior sese habet sententia illorum, qui propter hanc Dd. diversitatem ad Observantiam & consuetudinem cujuscunque loci recurrendum esse docent, quippe quæ in hac materia optima interpret, arg. l. 37. ff. de legib. Myns. ad. cap. 1. X. de fid. instrument. num. 34. conf. Ruland. tr. de Commissar. & Commiss. part. 2. lib. 5. cap. 24. num. 4. seqq.

§. XVII.

Denique notandum, quod Copiis omiſſa vocatione partium vidimatis, plena adhibeatur fides in omnibus illis casibus, quibus Copiæ simplices atque nude probant. Huc pertinet 1.) si secundum illam Copiam bis vel pluries fuerit judicatum, quia tunc pro authentica inter eosdem videtur esse recepta. Mev. part. 5. decis. 147. num. 9. 2.) si pars, contra quam Copia producitur, nihil opponat, sed eam admittat; quia nihil opponens in judicio, juri sibi competenti renunciassè, arg. cap. 20. X. de rescript. atque Copiam approbasse censetur. cap. 43. de R. I. in 6to. Mev. part. 5. decis. 147. num. 7. Et licet alias fidem per se non habeat, eandem tamen meretur ex probatione, cui semel factæ nemo contravenire debet. Mev. cit. decis. 147. num. 6. Nec judici integrum est ejusmodi Copiam ex officio respuere, sed illi debet adhibere fidem, cum enim Exemplum in judicio productum privatorum respiciat utilitatem, judex quoque non nisi requisitus & imploratus, Exemplum

D

rejice-

10) si ex Archivo aliquo Instrumenta sunt transumpta.

rectius respicietur ad consuetudinem cujuscunque loci.

11) in omnibus casibus, quibus Copiæ simplices probant, Copiæ parte non vocata vidimata, plena fides habetur: tales sunt: 1) si secundum illam Copiam pluries fuerit judicatum. 2) si pars adversa nihil opponat.

an judex ex officio Copiam rejicere possit?

3) Copia in
Archivo
reperta.

reicere poterit. Trentacinqu. *var. resolut. lib. 2. tit. de probat. resolut. 5. num. 16.* ubi dissentientium quoque opinionem refutat. 3) Copia in Archivo publico recondita. Myns. 6. *Obs. 75. num. 1.* Carpzov. *part. 1. Const. 17. def. 38. num. 3. seq.* Mascard. *de probat. vol. 2. concl. 712. num. 61.* modo Archivo officialis præfectus, & scriptura illa sit posita inter authentica & publica, non privata documenta, cum Exemplum repertum inter scripturas publicas & privatas, præsumatur esse ejusdem naturæ. Schurf. *Cent. 3. consil. 9. num. 5.* Link. *consil. Altdorf. 59. num. 1.* Rutgers. *Ruland. tr. de Commiss. lib. 2. part. 5. cap. 8. per tot.* Alii tamen contrarium statuunt, talique Copiæ simplici fidem aliquam inesse negant, nec sine ratione, neque enim locus fidem & auctoritatem rei tribuere potest, quæ per se fidem non habet, cum etiam non raro quædam tabulario publico inferantur, quæ nunquam plenam acceperunt consummationem. Struv. *S. J. Civ. Exerc. 28. th. 31.* Böhmer. *J. Ecclesiast. lib. 2. tit. 22. §. 8.* Brunnemann. *ad l. 2. ff. de fid. instrument. n. 3.* Fritsch. *de jur. Archivor. cap. 7. num. 43. seqq.* quod si tamen alia adminicula concurrant, ad juramentum suppletorium vel purgatorium tali casu deveniri posse, nulli dubitamus. *Et ita respondit Inchyra Facultas Wittembergensis mens. Junii 1706.* pro uti testatur Wernher. *select. Observat. forens. vol. 1. Obs. 365. num. 3. seqq.* Ante omnia tamen heic respiciendum esse putamus ad cujuscunque loci consuetudinem, quippe quæ nonnunquam Copiis simplicibus in Archivo publico repertis plenam attribuit auctoritatem, arg. *cap. cum dilectus. X. de fid. instrument. König. in process. cap. 91. num. 41.*

§. XVII.

Copiæ vidimatæ
ab Originali
minus authentico
descriptæ
nil probant.

Quæ de Copiis vidimatæ earumque fide hætenus adduximus, procedunt eo in casu, quo de *Originali authentico* ejus non

modi Copiæ sunt sumtæ ; si vero ab Originali minus authentico, quod, si in forma & qualitate in Copia designata proferretur, non probaret, fuerint descriptæ, tunc Copia vidimata, quantumvis solennissime confecta, nihil quicquam probaret, nec plus operari posset, quam ipsum Originale, per *cap. cam delicta. X. de confirmat. util. vel inutil. Molin. ad consuetud. Paris. tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 33.* Quantum ad Copias vidimatas ab aliis Copiis vidimatis transumptas, illas nullius esse autoritatis, ad instar testimonii de auditu auditus, etiamsi a Copia solennissime vidimata essent sumtæ, statuit Molin. *tit. 1. §. 8. gloss. 1. num. 33. Sed Bartol. in auth. si quis. Cod. de edend.* contrariam tuetur sententiam, dicendo : quoties Originale saltem iurejurando asserentis possit probari esse deperditum, toties posse Vidimationem fieri ex alia Copia rite & solenniter vidimata, ita, ut illi eadem detur fides, quæ primo Exemplari vel ipsi Originali iure dari debet. Cujus sententia eatenus admittenda, ut procedat inter eos, inter quos primum Exemplum solenniter fuit confectum, nam si Originale casu perit, omnino Copia vidimata solennissime disposita, debitis observatis requisitis, iterum poterit vidimari, ita ut ei postea omnimoda concilietur fides, ne pereat probatio. Covarruv. *pract. quest. 21. num. 4. Mascard. de probat. vol. 2. concl. 712. Molin. cit. loc. num. 34. Struv. S. J. Civ. Exerc. 28. th. 31.*

§. XIX.

In iudicio Instrumenta regulariter in Originali sunt producenda, unde dicit Pontifex in *in cap. 1. X. de fid. instrum.* si scripturam authenticam non videmus, ad Exemplaria nihil facere possumus, & ad idem est textus in *l. 3. Cod. de divers. rescript.* ubi præcipiunt Diocletianus & Maximianus Imp. ut Originalia Rescripta, non Exempla eorum insinuentur, add. *l. 2. ff. de fid. instrum.*

D 2

ment.

ment. Mev. part. 5. decis. 147. num. 1. Coler. process. execut. part. 3. cap. 1. num. 49. Quin Paulus in d. l. 2. ff. de fid. instrument. ejusmodi Exemplum calumniosam scripturam vocat, quia fallax & ad calumniam struendam fraudemque inferendam idonea est, Donell. ad Auth. si quis in aliquo Cod. de edend. Gothofred. ad antea cit. l. 2. ff. de fid. instrument. in not. lit. t. & suspicionem obreptionis parit, vid. l. 24. C. de probat. Link. consil. Altdorf. 10. n. 1. proinde sapissime Originalium productio per sententiam interlocutoriam hisce verbis injungi solet: Daß zuvörderst Kläger das angezogene Document in Originali ad Acta zu bringen schuldig, Wernher. select. Observat. forens. vol. 2. Obs. 169. num. 2. Aliquando tamen Copia quoque vidimata non minus, quam ipsa Originalia admittuntur, quando sc. pars productionem Originalium non urget, aut Originalia haberi non possunt & sunt deperdita, aut allegantur Instrumenta aliena, ut libri judiciales &c. vel sine periculo amissionis aut corruptionis ad locum judicii longe distantem difficulter mittuntur. Engel. in Colleg. Jur. Can. tit. de fid. instrument. §. 3. num. 49. Blum. process. Cameral. tit. 73. num. 39. item si instrumenta plura capitula continent, & non de toto Instrumento, sed parte ejus agitur, quo in casu parti tantum Copia extracta communicanda, cap. 5. X. de fid. instrument. Brunnemann. process. Civil. cap. 19. num. 6. Link. consil. Altdorf. 92. num. 11. Et ita quoque in Camera Imperiali observari, testatur Gail. 1. Obs. 106. num. 10. Mindan. de processib. cap. 48. num. 19. Hinc si libri Mercatorum exhibendi, non totus liber sed Extractus tantum vidimatus illius paginae, in qua res controversa continetur, producendus venit. Rösener. tr. de libr. Mercator. cap. 10. num. 33. Ceterum notandum, quod illis in casibus, quo Copia vidimata ad Originalia in judicio admittuntur, semper recursus ad Originale, si haberi potest, concedatur, quia in describendo facile error committi potuit. Donell. lib. 23. cap. 8. Rösener. cit. cap. 10. num. 34.

§. XX.

admittuntur
tamen quan-
doque Copia
vidimata.

ad Originalia
semper recursus
conceditur.

§ .XX.

Copias vidimatas in iudicio productas, si suis legalibus gaudeant requisitis, ad instar Originalium omnino esse recognoscendas, quia plene probant, nemo negabit. *Wildvogel dissert. de document. recognit. cap. 3. §. 4.* *Quid si vero Copia non citatis partibus vidimata, adeoque non omnibus solemnitatibus instructa exhibeatur?* Recognitionem ejusmodi Copiarum vidimatarum parti adversæ, contra quam producuntur, esse injungendam, hodierna fori observantia edocti, tuto asserimus; hinc formula pronuntiandi: daß Beklagter die von Klägern producirte Vidimus, seines Vorwendens ohngeachtet, zu recognosciren schuldig. Et si enim, secundum tradita in §. 14. plena fides iis non tribuatur, adminiculari tamen possunt, ita, ut deficientibus aliis probationibus, juramento suppletorio locum faciant, l. 3. *Cod. de jurejur.* quemadmodum itaque articuli, qui saltem indirecte & præsumptive causæ adminiculantur, pro pertinentibus habentur & admittuntur, Vinc. de Franchif. *decif. Neap. 220. num. 11.* ita etiam tales Copiæ pro pertinentibus habendæ, ita ut recognitionem pars adversa nequeat detrectare, arg. l. 56. ff. de de usur. l. 15. §. ult. ff. de reb. autorit. judic. possid. Carpzov. lib. 3. resp. 81. num. 6. & part. 3. *decif. 236. num. 4. seqq.* Posito etiam, quod de fide probationis iudex ambiguus sit, securius tamen foret, dubiam & superfluam admittere recognitionem, quæ salvis adversæ partis exceptionibus, absque omni ejus labore & præjudicio fit, quam necessariam omittere, quia in dubio iudex semper illud eligere debet, quod est minus onerosum & periculosum utrique parti, l. 8. ff. qua in fraud. Creditor. Carpzov. cit. resp. 81. num. 6. *In Processu Executivo*. Reus Copiam vidimatam recognoscere non tenetur, quod hic Instrumenta liquida, indubitata, & Originalia requirantur, alioquin executive agi non potest,

An documenta vidimata recognoscenda?

an in processu Executivo?

test, prouti respondit *Inchytus Ordo Wittembergensis mense Februarii A. 1706. ad interrogationem Johann Daniel Daumen zu Dresden, testante Wernhero in select. Observat. forens. vol. 7. in supplement ad part. 2. Observat. 365. add. Berger. in supplement. ad Elect. disceptat. forens. part. 2. pag. 1639. seq. & in Elect. process. Execut. §. 25. nisi 1.)* Instrumento inserta sit clausula : ut stetur Copia, quamvis tum Copia intelligenda sit non simplex, sed vidimata. 2.) Vidimatio facta citatis iis, quorum interest, hæc enim eandem cum Originali vim & autoritatem habet. Berger. in *Elect. process. Execut. §. 25.*

§. XXI.

Vitiatur Co-
diæ vidimatæ
1) si a falso
Notario con-
fectæ.

2) per rasureas in
substantialibus.
3) per cancella-
tionem.

4.) per inter-
lineaturam &
marginalia.

Vitiatur Copiæ vidimatæ 1.) si a falso Notario sint confectæ, Sichard. *ad l. 4. Cod. de fid. instrument.* Lauterbach. *Colleg. theoret. Pract. tit. de fid. instrument. §. 27.* hinc si dubitatur de Notario, producens tale documentum probare debet, istud a Notario esse confectum, adeoque istius personam legitimare, per productionem Diplomatis, quo Notariatus officium ipsi collatum. Mascard. *de probat. conclus. 920. num. 6.*
2.) per rasureas in loco suspecto & substantiali, v. gr. circa annum, diem, summam debitam &c. item 3.) per Cancellationem vel totalem, vel partialem, in loco suspecto & substantiali factam, v. gr. si in Instrumento Emtonis aut locationis, pretii vel mercedis determinatio, aut rei venditæ vel locatæ descriptio conspiciuntur cancellatæ, L. 24. ff. *de probat.* 4.) per interlineaturam & scripturam marginalem, nam & hæc si facta fuerit in loco suspecto, vel substantiam negotii concernente, falsitatem arguit, quorsum spectant verba *Ordinationis Maximilianæ de Notariis de A. 1512. §. die Notarien sollen.* ibi : sonderlich an merklichen und verdächtigen Orten, in einer oder mehr Zeilen, oder zwischen den Linien, oder auf das spatium heraus etwas setzen, davor sie sich soviel möglich hüten sollen.
De

De hisce omnibus pluribus conf. Stryk. *Caut. Contract. sect. 1. cap. 6. §. 4. & 5. & in dissertat. de rasura. cap. 2. num. 3. cum mult. seqq.* Lauterbach. *dissertat. de Cancellatione cap. 2. thes. 13. seqq. & passim.* Finckelthaus. *in appendic. Observat. pract. Obs. 15.* Ad servandam itaque Exempli fidem, pro Cautela notandum, ut Aduarius vel Notarius, si fortean in describendo errorem commiserit, vel aliquid in Exemplo radendum fuerit, secundum monitum Vlpiani in *L. 1. §. 1. ff. de his quæ in testament. delent.* in fine scripturæ exprimat, quod in hac vel illa linea erraverit, vel verbum aliquod deleverit, vel omissum suppleverit, vel rasuram illam, interlineaturam, & scripturam marginalem ipsemet fecerit, v. gr. gegenwärtige in 5. geschriebenen Blättern begriffene Copie hab ich Endes, Benannter Kaiserlicher geschwohner Notarius mit seinem wahren Original collationirt, und demselben gleichlautend befunden, ausgenommen im andern Blat der Copie auf der ersten Seiten lin. 6. das Wörtlein: **wiederkäufflich**, und lin. 18. ejusdem lateris, das Wörtlein: **Jahr**, so im Abschreiben ausgelassen worden, ad marginem, mit denen signis * und † gesetzt, wie ebenmäßig auf der ersten Seiten des dritten Blats, das Wort **Rheinisch**, so heissen soll, **Fränckisch**, corrigirt und darüber gesetzt. Quod etiam antea citata *Ordinatio Maximilianæ* expressis verbis desiderat, §. die Notarien: ibi: sollen auch Aufsehens haben, wann sie in Extendirung und Ingrossirung der Instrumenten radirten, sonderlich an merklichen und verdächtigen Orten, in einer oder mehr Zeilen, oder zwischen den Linien, oder auf das Spatium heraus etwas setzten, davor sie sich so viel möglich hüten sollen, daß sie alsdann im Instrument, oder Subscription, davon Meldung und Befestigung thun, und sonderlich, wann solche Interlineatur, oder Schrift in spatio, nicht von der Hand, die solch Instrument ingrossirt, geschehen. Rasura enim, Cancellatione

Cautela pro
Judice vel
Notario.

latio, & scriptura marginalis ac interlinearis, cujus in subscriptione mentio facta, non præjudicat, nec Documentum reddit suspectum, arg. *L. 15. §. 2. ff. ad Leg. Cornel. de fals. Mascard. de probat. conclus. 1261. num. 16. seq. Vmm. process. disput. 17. num. fin. Brunnemann. process. Civil. cap. 19. num. 46. Stryk. Cautel. Contract. sect. 1. cap. 6. §. 4. & 5. & in*

5.) Per diversitatem chartæ, manus & atramenti. *differtat. de rasur. cap. 3. num. 1. seq. 5.) Per diversitatem chartæ, manus & atramenti, Stryk. Caut. Contract. d. cap. 6. §. 8. & 9. Finckelthaus. cit. loc. n. 4. seq. multa tamen hac in*

6.) si Copia venditur pro antiqua, & in recenti charta sit scripta. *re prudentis judicis arbitrio sunt relinquenda; & denique 6.) si Copia vidimata pro antiqua venditur, quæ tamen in charta recenti scripta. Ricc. decis. Neapolitan. part. 2. decis. 10. Struv. Syntagm. Jur. Civ. Exerc. 28. thes. 33. in fin.*

T A N T V M!

Altdorf, Diss., 1724

ULB Halle 3
004 187 210

f
sb.

1018

Vol. xxiv. P. 17.

2 30

DE 1724, 2a

VIDIMVS

SIVE

IIIS VIDIMATIS

Don

ten Urkunden und Abschriften

SVB PRAESIDIO

H. JODOCI BECKII, J. V. D.

SS. COMITVM AB HOHENLOH-

STEIN ET GIECH CONSILIARII,

RIVM PROFESSORIS PVBL.

EXTRAORDINARII ETC.

AD D. II. DECEMBER. MDCCXXIV.

H. L. Q. C.

DISPVTABIT

CHRISTOPH. STOCKMARVS,

COENIGST. SOLISBAC. PALAT.

ALTORFII NORICORVM

ERIS MAGNI DANIELIS MEYERL.

